" Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır."

T.C.
KARLSRUHE BAŞKONSOLOSLUĞU
EĞİTİM ATAŞELİĞİ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ BÜLTENİ

Sayı 7, Ekim 2020

„Şimdi Okullu Olduk, Sınıfları Doldurduk“

Kapak Tasarım: Özkan ZORLU

T.C.
KARLSRUHE BAŞKONSOLOSLUĞU
EĞİTİM ATAŞELİĞİ
PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK HİZMETLERİ
BÜLTENİ

"Vatanını en çok seven görevini en iyi yapandır."

PDR Hizmetleri Servisi Hatice AKKAN Diğdem TEMEL GÜNDÜZ Hatice TURAN Eğitim Ataşesi: Uğur ACAR

ŞİMDİ OKULLU OLDUK...

Merhaba Sevgili Anne-Babalar!

Daha dün kucağınıza aldığınız, ne zaman konuşacak, ne zaman yürüyecek diye heyecanla beklediğiniz minik yavrunuz 6 yaşına geldi ve okula başlıyor. Son çocukluk çağı olarak adlandırılan 6-11 yaş döneminin başında çocuklar, aileden sonraki en önemli sosyalleşme kurumu olan okul ile tanışırlar.

Okul sayesinde çocuk, kendisine dair birçok yeni özelliğin farkına varır. Bu özelliklerini geliştirmesi, yetişkinlik yaşamındaki tutum ve davranışlarına olumlu yansımalarda bulunacaktır.

Her anne-baba çocuğunun okulda başarılı olmasını ister. Başarının gerçekleşmesinde anne-babaların, çocuk okula başlamadan önce ve okula başladıktan sonra yapabilecekleri hazırlıklar önem kazanmaktadır.

Bu sayımızda sizlerle birlikte nedir bu hazırlıklar ve dikkat edeceğimiz püf noktalar, hep birlikte hatırlayalım ve gözden geçirelim istedik.
Haydi, gelin başlayalım...

Çocuğun okula kolay uyum sağlaması...

Çocuğun okula kolay uyum sağlayabilmesi, okulda kendini rahat hissedebilmesi, arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kurabilmesi için öğrenme sürecinde gerekli olacak zihinsel, bedensel, sosyal ve duygusal yeterliliklere sahip olması beklenmektedir. Çocuğun okula başlamaya hazır olması ve yeterli olgunluk düzeyine erişmesi, ev ortamında sunulan uyarıcıların zenginliği ile oldukça ilişkilidir.

Okulu ziyaret ediniz...

Okula başlamadan önce çocukla birlikte okul dolaşılarak çocuğun okulun fiziksel yapısını (sınıfı, tuvaletler, öğretmenler odası... vb) tanıması sağlanabilir.

Çocuğunuzun özgüven gelişimini destekleyiniz...

Okula başlama yepyeni bir dünyanın başlangıcı olması nedeniyle, çocuklarda farklı birtakım tavırların oluşumuna neden olabilir. Her çocuk farklı sosyal ve duygusal olgunluğa sahiptir, bunlar zamanla ve deneyimle gelişir. Bu nedenle bazı çocuklar özel bir ilgiye ihtiyaç duyarken, bazıları aynı ilgiye gerek duymayabilir. Çocuğu sosyal ve duygusal olarak okula hazırlarken *özgüven* gelişiminin desteklenmesi oldukça mühimdir.

Okula karşı tutumunuz nasıl?

Çocukla okul hakkında konuşulabilir. Daima hatırlayınız; sizin okula, öğretmene, eğitime bakış açınız çocuklarınızın algısını şekillendirmektedir. Eğer siz okula, öğretmene karşı olumlu bir tutuma sahipseniz çocuğunuz okula kendini daha güvende hissederek, daha heyecanlı başlayacaktır. Ancak sizin okulla ilgili kaygılarınız ya da olumsuz bir tutumunuz varsa bu kaygılar çocuğunuza aktarılacak ve çocuğunuzun okula uyumunu olumsuz yönde etkileyecektir.

İlk gün okula birlikte gidiniz...

İlk gün okula mutlaka çocukla birlikte gidilmelidir. Yeni ortamlarda bulunmaya pek alışık olmayan çocuklar için okulun ilk günü biraz sıkıntılı geçebilir ve okula hemen uyum gösteremeyebilirler. Bu konuda anlayışlı ve sabırlı olunmalıdır. Temel amaç çocuğun okulda kendisini güvende hissetmesini sağlamaktır.

Okulun sosyalleştirme hizmeti sizin desteğinizle başarılı olur...

Çocukların aileden sonra en önemli sosyalleşme kurumu okuldur. Okulda aileden farklı olarak daha çok kural vardır. Aynı zamanda çocuk okula başlamasıyla birlikte anne-babası dışında kendisi için çok önemli olan yeni bir yetişkin ile yani öğretmeni ile tanışmaktadır.

Okula başlayan çocuktan, okuma-yazma-işlem öğrenmesinin yanında öğretmenleri ve arkadaşları ile iyi ilişkiler kurması ve kurallara uyması da beklenir. Öğretmenin korkulması gereken biri değil sevgi ve saygı duyulması gereken bir insan olduğu anlatılmalıdır.

Başarılı olmak, çocuk için en önemli ihtiyaçtır. Takdir ve beğeniniz çocuğunuz kıymetlidir...

İlkokul çocuğu için başarılı olmak en önemli ihtiyaçtır, çocuk evde anne- babasının, okulda bu öğretmeninin takdir ve kazanmaya çalışır. Bu beğeniyi kaybetmemek için elinden geldiği kadar evdeki ve okuldaki kurallara uymaya başlar.

Çocuklardan ders çalışma alışkanlığını edinmesini, ev ödevlerini kendisinin hazırlamasını ve okuldaki kurallara uymasını bekleyebilirsiniz. Çocukların sorumlulukları arttıkça, zaman zaman baş etmede zorlanabilirler. Bu nedenle; çocuğunuzun okul başlar başlamaz ödevlerini yapan, zamanında yatan, eşyalarını hazırlayan biri olmasını beklemek gerçekçi olmayabilir.

Sorumlulukları nasıl ifade ettiğinize dikkat ediniz...

İlk başlarda sizlerin desteğine ihtiyaç duyabilirler. Çocuklara bu sorumlulukları kazandırırken "okulumuz, öğretmenimiz, ödevlerimiz" gibi ifadeler yerine "okulun, öğretmenin, ödevlerin" gibi ifadeleri kullanmak bu sorumlulukların ona ait olduğu fikrini benimsemesini sağlar.

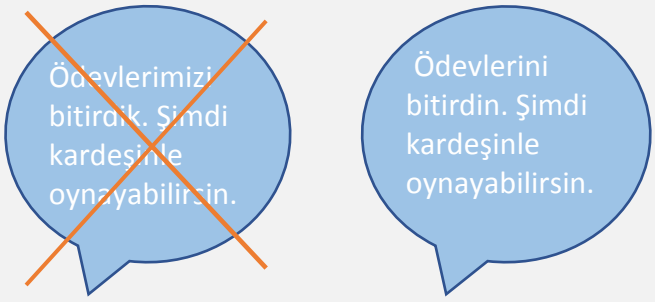

Rutinleriniz olmasına özen gösteriniz...

Ev ortamında çocuklar için bir rutin ve düzen oluşturulmalıdır. Çocuk okuldan eve geldiğinde zamanı planlanmış, ne yapacağını biliyor olmalıdır.

Tavsiye edilen uygun çalışma ortamı nedir?

Çocuğun rahatça çalışacağı bir masa ve sandalyenin olması verimli çalışması açısından önemlidir. Özellikle 1.-2. sınıfa giden çocuklar ders yapmak için oturduğunda anne ve babanın da televizyon izlemek yerine, kendine bir meşguliyet bulması çocuğun evde çalışan tek kişi olmadığını görüp rahatlamasına yardım eder. Bu meşguliyet elbette çocuğun çalışmasını rahatsız etmeyecek türde olmalıdır.

Oyun çocuğun hayatıdır.

Çocuğun okula başlaması artık oyuna ve oyuncağa ihtiyacı olmadığı anlamına gelmez, çocuğa yaş dönemi özelliklerine uygun oyuncaklar almaya devam edilmeli, çocuğun oyun oynamaya devam etmesine izin verilmelidir.

Çocuğunuzla birlikte siz de kitap okuyunuz...

Çocukla birlikte kitap okumak, çocuğun kelime dağarcığının artmasını ve yaşadığı çevreye dair yeni bakış açısı geliştirmesini sağlar. Çocuğun ilgi alanlarına ve yaşına uygun kitapların her zaman elinin altında olması, kitap okumanın günlük rutine dâhil edilmesi, çocuğun haftada bir kez kütüphaneye götürülmesi, anne-babanın evde kitap okuyarak çocuklarına örnek olması çocukların kitap okuma alışkanlığı kazanması açısından önemlidir.

Sorumluluk verirken gerçekçi olunuz...

Çocuğa görev ve sorumluluk verilirken, çocuğa uygunluğunun gerçekçi değerlendirilmesi gerekir. Çocuktan yapabileceklerinden çok fazlası istenmemeli, başarıya yönelik çabası desteklenmelidir. Aksi hâlde yetersizlik duygusu gelişebilir. Bu durum, başarısızlık korkusu yaşamasına neden olabilir.

Teknoloji faydalı olabilir, eğer dozunda olursa...

Çocuğun gün içinde telefon, televizyon ve bilgisayar gibi teknolojik araçlar karşısında geçirdiği süre mutlaka sınırlandırılmalıdır.

Çocuğunuzla ilgilenirken, sadece onunla ilgilenin...

Çocuğa zaman ayrılmalıdır. Elinizde telefon olmadan, bir gözünüz televizyonda olmadan ya da bir taraftan yemek hazırlamadan, zihinsel ve fiziksel olarak sadece çocukla olduğunuz bir zaman onunla konuşun. Çocukla konuşurken "Okul nasıldı?" gibi genel sorular yerine "Resim dersinde ne üzerinde çalıştınız? Öğretmenin projen hakkında ne söyledi?" gibi daha duruma özgü sorular sorulabilir.

Çocuklarla iletişimde "Ben Dili'nin kullanılması sihirli bir anahtar gibidir...

Örneğin 'Sana daha kaç kez ödevlerini bitir diyeceğim' demek yerine, "Ödevlerini zamanında bitirdiğinde, seninle keyifli vakit geçirmek için daha fazla zamanımız kalıyor ve çok mutlu oluyorum" demek çocuğu daha fazla motive edecektir.

Ailesi, okul ve öğretmeniyle iletişim halinde olan çocuklar daha başarılı oluyorlar...

Okul döneminde çocukların çoğunluğu dönemsel sıkıntılar yaşayabilir. Bu nedenle anne-baba olarak çocuğunuzun okulda yaşadıklarıyla ilgili bilgi sahibi olmanız önemlidir. Araştırmalar çocuklarının okuluyla ve öğretmeniyle iletişim halinde olan ailelerin çocuklarının okulda daha başarılı olduğunu göstermektedir.

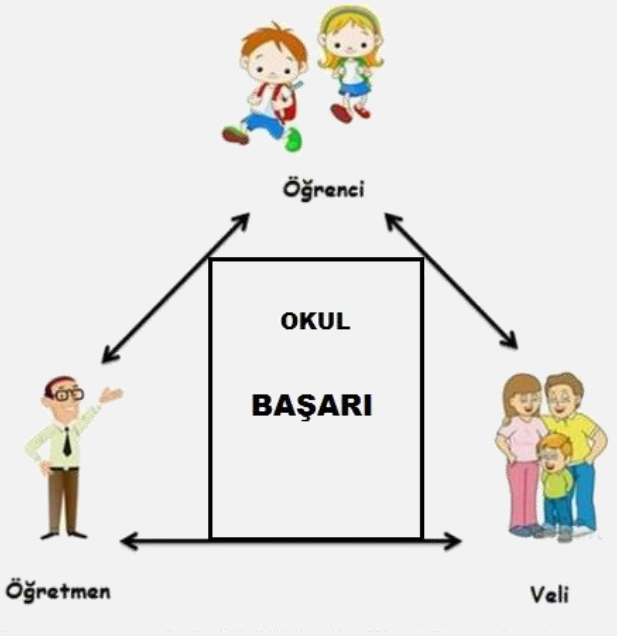

Okula ve öğretmene, "Çocuğumla ilgileniyorum" mesajı nasıl verilebilir?

Okuldaki veli toplantılarına düzenli olarak katılmak, okulda gönüllü olarak farklı faaliyetlere katılmak, okul aile birliğinde yer almak, okul ile işbirliği içinde olabilmek, velilerin öğretmenlere "çocuğumla ilgileniyorum" mesajını verebilmesi için iyi birer fırsattır.

Ceza vermek yerine rehberlik yapmayı tercih ediniz...

Cezalar, çocukların kendilerini kötü hissetmesine neden olur ve kalıcı bir davranış değişikliği sağlamaz. Bunun yerine rehberlik etmek ve çocuğu korumak esasına dayanan bir disiplin anlayışı geliştirilmelidir.

Kumbara...

Çocuğun ekonomi bilincinin oluşması ve bütçe yönetimini öğrenebilmesi için, verilen harçlıkla idare edebilmesi, birikim yapabilmesi vb. konularda desteklemek gerekir.

Saygı gören çocuk saygı göstermeyi öğrenir...

"Çocuklarımızı artık düşüncelerini hiç çekinmeden açıkça ifade etmeye, içten inandıklarını savunmaya, buna karşılık da başkalarının samimi düşüncelerine saygı beslemeye alıştırmalıyız. Aynı zamanda onların temiz yüreklerinde; yurt, ulus, aile ve yurttaş sevgisiyle beraber doğruya, iyiye ve güzel şeylere karşı sevgi ve ilgi uyandırmaya çalışılmalıdır."

Mustafa Kemal ATATÜRK

Çocuklara saygı göstermeli, fikirleri önemsenmeli, duyguları hakkında çocuklarla konuşulmalıdır. Böylece çocukların empati (duygudaşlık) becerileri desteklenmiş olur. Başkaları saygısızca davrandığında ne yapılabileceği ile ilgili konuşulup çocuk bu duruma hazırlanabilir. Özetle; "Terbiyenin sırrı çocuğa saygı ile başlar". Ralph Waldo EMERSON

Kaynakça:

- Çocuk Psikolojisi, H. Yavuzer
- Okul ve Aile E. İşmen Gazioğlu
- Çocuk ve Ergen Sağlığı M.A. Oruç, M. Öztürkler
- 3-6 yaş AEP, Milli Eğitim Bakanlığı